

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp van decreet betreffende het kwaliteitstoezicht
                  voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een
                  gemeenschappelijk kwaliteitskader
                  - Principiële goedkeuring

1. INHOUDELIJK

1.1. Situering en context

1.1.1. Probleem en beoogde doelstelling

De samenleving is onderhevig aan continue veranderingen. Van de vergrijzing, de toenemende diversiteit, de digitalisering tot de klimaatopwarming, ze hebben allemaal een impact op de samenleving en de arbeidsmarkt als onderdeel daarvan. De snelle technologische innovaties doen nieuwe functies ontstaan en vragen nieuwe competenties in bestaande functies. Meer dan ooit is de ontwikkeling van competenties essentieel voor de loopbaanontwikkeling van de burgers én voor de productiviteit en de competitiviteit van de bedrijven. Het stimuleren van levenslange deelname aan opleiding en vorming en het zichtbaar maken en valideren van competenties, verworven in zowel formele, non-formele als informele contexten zijn daarbij van cruciaal belang.

Via het aanbod van opleiding, vorming en EVC-trajecten willen we aan burgers de garantie kunnen geven dat ze de juiste arbeidsmarktgerichte competenties hebben verworven in functie van een duurzame tewerkstelling. Momenteel stellen we vast dat er niet steeds voldoende afstemming is tussen wat de arbeidsmarkt vraagt en de competenties waaraan de beroepsopleidingen, die vanuit de verschillende beleidsdomeinen georganiseerd worden, werken. Door het opleidingsaanbod te koppelen aan de competenties uit de beroepskwalificaties en door hier een kwaliteitstoezicht aan te verbinden, kunnen we aan lerenden meer arbeidsmarktkansen bieden. Hiermee wordt geen afbreuk gedaan aan het belang van een diploma. Een onderwijskwalificatie verhoogt de kans op een duurzame arbeidsloopbaan nog steeds aanzienlijk.

Omdat de koppeling van de opleiding en EVC-trajecten met de beroepskwalificaties zo belangrijk is, zetten we in op de kwaliteit van het aanbod. We werken hiertoe een gemeenschappelijk kwaliteitskader en een neutraal en onafhankelijk kwaliteitstoezicht uit. Via gemeenschappelijke basisprincipes voor het kwaliteitstoezicht op beroepskwalificerende trajecten bieden we inhoudelijk de garantie dat wat lerenden, werknemers en werkzoekenden qua competenties verwerven tijdens de opleiding sterker aansluit bij wat de arbeidsmarkt vraagt en dat de competenties op een kwaliteitsvolle manier zijn bijgebracht en/of geëvalueerd. Daarnaast wordt

het voor alle betrokken partijen duidelijker welke competenties deel uitmaken van behaalde kwalificaties. Aan opleidingsverstrekkers en EVC-testcentra biedt het vertrekken van een duidelijk en gemeenschappelijk referentiekader, nl. de beroepskwalificaties, tenslotte een handvat om hun aanbod vorm te geven.

1.1.2. Beleidscontext

Het belang van kwaliteitsborging binnen beroepsgerichte opleidingen, of vocational education and training (VET), wordt sterk benadrukt in verschillende Europese en Vlaamse kaders en beleidsdocumenten. In de aanbeveling tot vaststelling van een Europees kwalificatiekader voor een leven lang leren (EQF, 23 april 2008, vernieuwd op 22 mei 2017) worden een aantal gemeenschappelijke en richtinggevende beginselen geschetst voor kwaliteitsborging in het hoger onderwijs, het beroepsonderwijs en de beroepsopleidingen.

In juni 2009 publiceerde de Europese Commissie de Europese aanbeveling betreffende het Europees Referentiekader voor kwaliteitsborging in beroepsonderwijs en -opleiding (European Quality Assurance in Vocational Education and Training EQAVET, 18 juni 2009). Deze aanbeveling voorziet in een kwaliteitszorginstrument met descriptor en indicatoren om permanente verbetering en zelfregulering te bevorderen. Het instrument laat ruimte voor nationale autonomie zonder evenwel vergelijkbaarheid en uitwisselbaarheid in de weg te staan.

Nog recenter lanceerde de Europese Commissie haar 'New skills agenda for Europe' (2016). De Europese Commissie wil daarmee bijdragen aan de ontwikkeling van een brede set van vaardigheden vanaf jonge leeftijd en het benutten van het 'human capital' potentieel van de EU. Concreet beoogt men de vaardigheden van de Europese bevolking te versterken door o.a. levenslang leren te bevorderen, nieuwe leerpaden te ontwikkelen en zowel informeel als formeel verworven competenties te erkennen.

De Vlaamse overheid vertaalde de Europese ontwikkelingen naar het eigen beleid. In uitvoering van de Europese EQF-aanbeveling, werd het decreet betreffende de Vlaamse kwalificatiestructuur (VKS) goedgekeurd. De VKS is een eenduidige en overkoepelende structuur waarin beroepskwalificaties en onderwijskwalificaties een plaats vinden. Reeds in het regeerakkoord 2009-2014 werd het engagement genomen om te zorgen voor "een nauwgezette uitrol van de kwalificatiestructuur zodat de beroepsgerichte opleidingen aansluiten bij de behoeften op de arbeidsmarkt, de kwalificaties – ongeacht waar ze worden behaald – gelijkwaardig zijn en we kortere trajecten kunnen realiseren door rekening te houden met verworven competenties.". In de beleidsnota onderwijs 2014-2019 wordt het uitwerken van een kwaliteitstoezicht op trajecten die leiden naar een beroepskwalificatie vooropgesteld, in nauw overleg met de minister bevoegd voor werk. De ministers van Onderwijs en Vorming en Werk engageren zich in respectievelijk de beleidsbrief Onderwijs 2017-2018 en de beleidsbrief Werk 2017-2018 om het gemeenschappelijk kwaliteitskader verder uit te werken en om dit om te zetten in regelgeving.

1.1.3. De Vlaamse kwalificatiestructuur als referentiekader

De Vlaamse kwalificatiestructuur is het referentiekader voor alle beroepskwalificerende trajecten. Het raamwerk voor erkende kwalificaties bevat naast de beroepskwalificaties ook onderwijskwalificaties. Onderwijskwalificerende trajecten worden enkel binnen onderwijs aangeboden, beroepskwalificerende trajecten kunnen zowel binnen als buiten onderwijs aangeboden worden. De onderwijskwalificaties en beroepskwalificaties zijn geordend in 8 niveaus. Een beroepskwalificatie beschrijft de competenties die iemand nodig heeft om een beroep uit te oefenen en kan via verschillende leerwegen behaald worden: via onderwijs, opleiding of een EVC-traject. Beroepskwalificaties worden opgemaakt door vertegenwoordigers van de arbeidsmarkt (bv. sectorfederaties) onder coördinatie van Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS). Nadat de

beroepskwalificaties erkend zijn door de Vlaamse Regering worden ze opgenomen in de kwalificatiedatabank. Wanneer in een opleidings- of EVC-traject de lerende de competenties kan verwerven of laten beoordelen uit één of meerdere erkende beroepskwalificaties, spreken we over een beroepskwalificerend traject.

Alle beroepsopleidingen en EVC-trajecten die afgestemd zijn op dezelfde erkende beroepskwalificatie vertrekken van hetzelfde geheel van competenties, ongeacht de opleidingsverstrekker of het EVC-testcentrum. Het werken met de competenties uit de erkende beroepskwalificaties zorgt er niet alleen voor dat opleidingen en EVC-trajecten beter aansluiten bij de competenties die de arbeidsmarkt en maatschappij vragen, het verhoogt ook de transparantie en mogelijkheden tot uitwisselbaarheid tussen verschillende kwalificatiebewijzen. Dit bevordert de toegang tot leerpaden, levenslang leren, competentieversterking en de arbeidsmarkt.

Het inzetten op kwaliteit binnen het geheel van beroepskwalificerende trajecten kan gezien worden als het sluitstuk van de Vlaamse kwalificatiestructuur omdat op die manier bewijzen van beroepskwalificatie (en onderliggende bewijzen) zullen kunnen worden uitgereikt met een gelijkwaardig effect richting de arbeidsmarkt, ongeacht bij welke verstrekkers of via welke leerweg ze zijn verworven. Door het verankeren van een neutraal en onafhankelijk kwaliteitstoezicht en bijhorend gemeenschappelijk kwaliteitskader bouwen we extra garanties in ten aanzien van alle betrokkenen (lerenden, werkzoekenden, werknemers, werkgevers en opleidingsaanbieders) dat de juiste competenties op een kwaliteitsvolle manier zijn verworven. Dit zijn dan ook de twee basiselementen die in dit voorontwerp van decreet verankerd zijn: het neutraal en onafhankelijk toezicht en het gemeenschappelijk kwaliteitskader.

Het voorliggend voorontwerp van decreet is opgevat als een kaderdecreet waarin de basisprincipes van het gemeenschappelijk kwaliteitskader en het kwaliteitstoezicht worden verankerd. Elk betrokken beleidsdomein kan de maatregelen verder uitwerken volgens de domeineigen context.

1.2. Inhoud

1.2.1. Algemeen

Voorliggend voorontwerp van decreet is van toepassing op de beroepskwalificerende trajecten van alle niveaus van de Vlaamse kwalificatiestructuur die worden aangeboden door opleidingsverstrekkers of EVC-testcentra buiten onderwijs. Het kwaliteitstoezicht op de beroepskwalificerende trajecten binnen onderwijs valt buiten het toepassingsgebied omdat dit wordt gevat door het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs en de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013. De grondslag blijft evenwel dezelfde, namelijk de competenties uit de beroepskwalificaties van de Vlaamse kwalificatiestructuur. Alle opleidingsprofielen uit het volwassenenonderwijs worden systematisch afgestemd op de beroepskwalificaties en ook binnen het secundair onderwijs worden de arbeidsmarktgerichte opleidingen afgestemd op de beroepskwalificaties. In het kader van de modernisering van het secundair onderwijs wordt het vernieuwde studieaanbod gekoppeld aan de beroepskwalificaties.

Het kwaliteitstoezicht op beroepskwalificerende duale trajecten zal gevat worden door een samenwerkingsovereenkomst die is opgemaakt door de onderwijsinspectie samen met het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming SYNTRA Vlaanderen. De samenwerkingsovereenkomst zal zijn ingang vinden bij de uitrol van het decreet op de duale trajecten. De duale trajecten vallen dus ook buiten het toepassingsgebied van voorliggend decreet, maar ook alle standaardtrajecten waarop de duale trajecten gebaseerd worden, worden opgemaakt op basis van de beroepskwalificaties.

Beroepskwalificerende trajecten buiten onderwijs kunnen georganiseerd worden door publieke of door private opleidingsverstrekkers of EVC-aanbieders. Met publieke opleidingsverstrekkers worden door de Vlaamse overheid gefinancierde of gesubsidieerde instellingen bedoeld, zoals de SYNTRA-koepels, VDAB-competentiecentra, publieke EVC-testcentra, maar ook erkende aanbieders van sociaal-culturele vorming, de Vlaamse Trainersschool, welzijnsinstellingen etc. Daarnaast kunnen ook private opleidingsverstrekkers of private EVC-testcentra hun trajecten op de beroepskwalificaties afstemmen (vb. sectorfondsen of particuliere bedrijven).

Het voorontwerp van decreet regelt volgens welke voorwaarden deze aanbieders erkende beroepskwalificerende trajecten kunnen organiseren en daarvoor bewijzen van beroepskwalificatie, van deelkwalificatie en van competenties mogen uitreiken. Een aanbieder van beroepskwalificerende trajecten moet beschikken over een bewijs van kwaliteit op organisatieniveau. Daarnaast moet een beroepskwalificerend traject minstens om de zes jaar onderwerp zijn van een kwaliteitstoezicht. Dat kwaliteitstoezicht gebeurt door een neutraal en onafhankelijk toezichtsorgaan en op basis van het gemeenschappelijk kwaliteitskader.

Kwaliteitsvolle organisaties

Het gemeenschappelijk kwaliteitskader waarop elk kwaliteitstoezicht op beroepskwalificerende trajecten gebaseerd moet zijn, is enkel van toepassing op niveau van het beroepskwalificerend traject. Het is op dit niveau dat we een kwaliteitsgarantie willen installeren. Omdat er al verschillende kwaliteitstoezichtsystemen bestaan op organisatieniveau en omdat we dubbel toezicht en administratieve overlast willen vermijden, wordt er binnen dit voorontwerp van decreet geen toezicht op organisatieniveau uitgewerkt.

Van aanbieders van beroepskwalificerende trajecten wordt wel verwacht dat zij kwaliteitsvolle, gezonde organisaties zijn. In hun aanvraag tot erkenning van een beroepskwalificerend traject zullen organisaties die beroepskwalificerende trajecten wensen aan te bieden daarom hun kwaliteit op organisatieniveau moeten aantonen. De vereisten ten aanzien van de kwaliteitsgarantie op organisatieniveau zullen verder vastgelegd worden via een besluit van de Vlaamse Regering. Een bijkomende voorwaarde voor erkenning is dat het beroepskwalificerende traject wordt aangeboden in het Nederlands. Elk beleidsdomein kan de erkenningsprocedure verder zelf invullen en houdt een overzicht bij van de kwaliteitslabels of -bewijzen binnen hun vakgebied die voldoen aan de kwaliteitsvereisten en garandeert de overeenstemming met de vereisten continu. Wanneer een organisatie aan alle kwaliteitsvereisten van de erkenningsprocedure voldoet, wordt het betreffende beroepskwalificerend traject erkend wat wil zeggen dat de organisatie die het aanbiedt gemachtigd is om het traject in te richten en bewijzen van beroepskwalificatie, van deelkwalificatie en van competenties uit te reiken voor dat traject.

Een neutraal en onafhankelijk kwaliteitstoezicht op trajectniveau

Organisaties die aanbieder willen zijn van beroepskwalificerende trajecten moeten naast het bewijzen van hun kwaliteit op organisatieniveau een kwaliteitstoezicht op trajectniveau toelaten. De basisprincipes voor dit toezicht zijn: minstens plaatsvinden om de zes jaar, door een neutraal en onafhankelijk toezichtsorgaan en steeds op basis van het gemeenschappelijk kwaliteitskader.

Op niveau van het beleidsdomein wordt beslist volgens welke procedure het kwaliteitstoezicht op beroepskwalificerende trajecten gebeurt voor de organisaties die onder dat beleidsdomein ressorteren. Het kwaliteitstoezicht gaat na of het beroepskwalificerend traject de lerenden effectief in staat stelt om de competenties van de beoogde beroepskwalificatie(s) op een kwaliteitsvolle manier te verwerven. Het toezicht kan de erkenning van het beroepskwalificerende traject bevestigen of intrekken. Een kwaliteitstoezicht uitgevoerd volgens

deze principes heeft tot gevolg dat de uitgereikte kwalificatiebewijzen, ongeacht de aanbieder, een gelijkwaardig civiel effect op de arbeidsmarkt hebben.

Een beleidsdomein kan ervoor kiezen om voor de organisatie van het kwaliteitstoezicht op beroepskwalificerende trajecten van niveau 1 tot en met 4 structureel samen te werken met de onderwijsinspectie zoals bepaald in het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs. Deze mogelijkheid wordt voorzien omdat de onderwijsinspectie beschikt over een onafhankelijk statuut als toezichtsorgaan en omdat de betrokkenheid van de onderwijsinspectie voor de betreffende trajecten leidt tot vrijstellingen (zie verder). Er zijn twee mogelijkheden van samenwerking:

1. Een onafhankelijke toezichthouder aangesteld door het kwalificerende beleidsdomein organiseert het toezicht altijd samen met de onderwijsinspectie. Het kwaliteitstoezicht wordt in dat geval getrokken door de toezichthouder van het beleidsdomein waartoe het traject behoort. De onderwijsinspectie is steeds betrokken gedurende het gehele proces van het kwaliteitstoezicht. De beide partners komen samen tot een uitspraak over de kwaliteit van een traject. (piste 1)
2. Daarnaast kan een beleidsdomein ervoor kiezen om het kwaliteitstoezicht volledig uit te besteden aan de onderwijsinspectie. (piste 2)

Volgens beide mogelijkheden leiden bewijzen van beroepskwalificatie van niveau 1 tot en met 4 tot vrijstellingen binnen onderwijskwalificerende trajecten aangeboden in centra voor volwassenenonderwijs waarvoor hetzelfde bewijs van beroepskwalificatie wordt uitgereikt. Wanneer een lerende bijvoorbeeld een bewijs van beroepskwalificatie voor kinderbegeleider behaalt in een opleiding georganiseerd buiten onderwijs en de onderwijsinspectie was betrokken bij het kwaliteitstoezicht op dat traject, dan zou deze persoon de opleiding algemeen aanvullende vorming kunnen volgen in een centrum voor volwassenenonderwijs en na het succesvol doorlopen van dit traject het diploma secundair onderwijs behalen.

De mogelijkheid om samen te werken met een onafhankelijke toezichthouder vanuit onderwijs wordt niet uitgewerkt voor de niveaus 5 tot en met 8. In de eerste plaats wordt binnen het hoger onderwijs vooralsnog enkel gewerkt met beroepskwalificaties op niveau 5. De beroepskwalificaties van niveau 5 worden geïntegreerd in de opleidingen van het HBO waar de beroepskwalificaties niet af te bakenen zijn binnen de curricula. Bovendien worden ze aangeboden door hogeronderwijsinstellingen die elk een autonoom vrijstellingenbeleid hanteren. Voor de niveaus 5 tot en met 8 blijven individuele vrijstellingen mogelijk, zoals nu reeds bepaald. Het staat aanbieders buiten onderwijs vrij om een samenwerking aan te gaan met een onafhankelijke toezichthouder volgens de principes van het kwaliteitstoezicht in het hoger onderwijs.

Een beleidsdomein kan er ook voor kiezen om de organisatie van het kwaliteitstoezicht autonoom te organiseren en uit te voeren (piste 3). Indien een beleidsdomein zelf het toezicht organiseert dan leiden de verworven bewijzen van beroepskwalificatie niet automatisch tot vrijstellingen in functie van het behalen van een onderwijskwalificatie. Individuele vrijstellingen kunnen zoals bepaald in de bestaande regelgeving steeds aangevraagd worden bij onderwijsinstellingen. Centra voor volwassenenonderwijs kunnen bijvoorbeeld autonoom beoordelen of een reeds behaalde kwalificatie al dan niet recht geeft op vrijstelling voor een of meerdere modules.

Het voorliggend voorontwerp van decreet maakt mogelijk dat er ook buiten het beleidsdomein onderwijs en vorming opleidingen afgestemd worden op beroepskwalificaties en waarvoor erkende kwalificatiebewijzen worden uitgereikt. Om dit transparant te laten verlopen en om de onderwijspartners inzicht te verschaffen in de toezichtsprocedure van andere beleidsdomeinen zal onderwijs gedurende de eerste drie jaar dat een beleidsdomein het toezicht organiseert, betrokken worden. De verworven kwalificatiebewijzen leiden enkel automatisch tot vrijstellingen

binnen onderwijs indien de onderwijsinspectie steeds en gedurende het gehele proces van het kwaliteitstoezicht op trajectniveau betrokken is.

De beleidsvelden werkgelegenheid en professionele vorming zullen als eerste buiten onderwijs een toezicht organiseren op beroepskwalificerende trajecten. Zij zullen het kwaliteitstoezicht autonoom uitvoeren. In navolging van de afspraak opgenomen in de vorig paragraaf betrekken ze onderwijs. Gedurende de eerste drie jaar van het toezicht kan de onderwijsinspectie meegaan op toezicht ter plaatse en zal AHOVOKS zetelen in de erkenningscommissie. In de beroepscommissie zal permanent een vertegenwoordiger van AHOVOKS zetelen. De verworven kwalificatiebewijzen leiden niet automatisch tot vrijstellingen in functie van het behalen van een onderwijskwalificatie.

Een gemeenschappelijk kwaliteitskader met kwaliteitsgebieden

De betrokken beleidsdomeinen hebben ter bevordering van de uitwisselbaarheid tussen trajecten een kwaliteitskader uitgewerkt met vijf kwaliteitsgebieden die tijdens het kwaliteitstoezicht op beroepskwalificerende trajecten getoetst zullen worden. Elk kwaliteitstoezicht op beroepskwalificerende trajecten wordt uitgevoerd op basis van het gemeenschappelijk kwaliteitskader.

Het kwaliteitskader zal volgende kwaliteitsgebieden omvatten die via een besluit van de Vlaamse Regering verder geconcretiseerd worden in descriptoren, indicatoren en beoordelingschalen:

- Doelstellingen: De doelstellingen van het beroepskwalificerend traject stemmen overeen met de competenties van de beoogde beroepskwalificatie.
- Vormgeving: De vormgeving van het beroepskwalificerend traject is op die manier uitgewerkt en georganiseerd dat de lerende de competenties van de beoogde beroepskwalificatie kan verwerven of zichtbaar maken.
- Begeleiding van de lerende: De begeleiding moet ertoe leiden dat aan de lerende optimale kansen worden geboden om de competenties van de beoogde beroepskwalificatie te verwerven of zichtbaar te maken.
- Evaluatie van de lerende: De evaluatie moet toelaten na te gaan of de lerende de competenties van de beoogde beroepskwalificatie heeft verworven.
- Verbeteracties: Werkpunten die worden vastgesteld in verband met de doelstellingen, vormgeving, begeleiding en evaluatie worden omgezet in verbeteracties.

Het voorontwerp van decreet delegeert volgende bevoegdheden naar de Vlaamse Regering (uitvoeringsbesluiten):

- Procedure bepalen voor de erkenningsaanvraag en de kwaliteitsvereisten op organisatieniveau.
- Een register van de erkende beroepskwalificerende trajecten aanmaken.
- De kwaliteitstoezichtprocedure per beleidsdomein bepalen voor de organisaties die onder dat beleidsdomein ressorteren.
- De vijf kwaliteitsgebieden concretiseren in descriptoren en indicatoren.
- Het model van bewijs van beroepskwalificatie, bewijs van deelkwalificatie en bewijs van competenties en de nadere modaliteiten met betrekking tot de uitreiking ervan vastleggen.

1.2.2. Artikelsgewijze toelichting

Voor de artikelsgewijze toelichting wordt verwezen naar de memorie van toelichting.

2. Toelichtingsronde SERV, onderwijsverstrekkers, onderwijsvakbonden

Op 15, 20 en 22 maart werd er een toelichting gegeven aan respectievelijk de SERV, de onderwijsverstrekkers en de onderwijsvakbonden over het gemeenschappelijk kwaliteitskader en de nieuwe basisprincipes voor het kwaliteitstoezicht op beroepskwalificerende trajecten buiten onderwijs. De belangrijkste reflecties die aan bod kwamen, worden hieronder samengevat.

De sociale partners zijn vragende partij om ook automatische vrijstellingen binnen onderwijs te voorzien voor kwalificatiebewijzen behaald buiten onderwijs, onafhankelijk of de onderwijsinspectie betrokken was bij het toezicht. Dit is nu niet voorzien. Voor de onderwijsverstrekkers is het in het kader van het vrijstellingenbeleid belangrijk dat het toezicht op dezelfde manier gebeurt als het toezicht binnen onderwijs. De beleidsdomeinen Onderwijs en Werk zijn daarom overeen gekomen dat enkel wanneer de onderwijsinspectie betrokken is bij het gehele proces van het kwaliteitstoezicht automatische vrijstelling binnen onderwijs gegarandeerd is. Via het gebruik van hetzelfde kwaliteitskader en dezelfde basisprincipes voor het kwaliteitstoezicht op beroepskwalificerende trajecten beogen we wel dat het vertrouwen tussen beleidsdomeinen groeit. Op termijn kan dit tot nog nauwere samenwerking leiden. Voor de trajecten duaal leren werd er een beleidsdomeinoverschrijdend kwaliteitstoezicht uitgewerkt door de onderwijsinspectie en Syntra Vlaanderen. De sociale partners vragen om dit ook te bekijken voor de onderwijskwalificerende opleidingstrajecten (OKOT) op niveau secundair volwassenenonderwijs die aangeboden worden door centra voor volwassenenonderwijs in samenwerking met de VDAB. Er zijn momenteel een aantal pilootprojecten OKOT waarin een grote werkcomponent deel uitmaakt van het traject.

Daarnaast vroeg men zich af of de afbakening van de beleidsdomeinen steeds helder is. Dit onderscheid is enkel van belang voor publieke opleidingsverstrekkers die sowieso onderwerp zijn van het toezicht zoals georganiseerd door het beleidsdomein waaronder ze ressorteren. De sociale partners zouden het wenselijk vinden dat ook door de publieke aanbieders gekozen kan worden om bijvoorbeeld voor een aantal opleidingen wel samen te werken met de onderwijsinspectie. Het voorontwerp van decreet sluit deze manier van werken niet uit. In verder overleg met de onderwijsinspectie moet de werkbaarheid van deze mogelijkheid onderzocht worden. Tot slot werd opgemerkt dat er nu geen termijn is vastgelegd tussen het behalen van het kwalificatiebewijs en het aanvragen van vrijstellingen. Daarom werd in het voorontwerp van decreet toegevoegd dat vrijstellingen mogelijk zijn zo lang de betreffende beroepskwalificatie niet geactualiseerd of geschrapt is. Het gaat in dit geval om inhoudelijke aanpassingen en niet om puur technische aanpassingen.

De onderwijsverstrekkers worden graag betrokken bij het verder uitwerken van het kwaliteitskader. Ze merkten op dat bekeken moet worden of de curricula binnen onderwijs voldoende afgestemd zijn om vrijstellingen toe te kennen, niet alleen voor beroepskwalificaties, maar ook voor deeltkwalificaties. Zowel de onderwijsverstrekkers als de -vakbonden vroegen leeftijdsgrenzen te bepalen voor het instromen in beroepsopleidingen buiten onderwijs. Het is immers niet de bedoeling dat we faciliteren dat jongeren uitstromen uit onderwijs. Er werd daarom een passage opgenomen in het voorontwerp van decreet dat vastlegt dat met het volgen van een beroepskwalificerend traject buiten onderwijs niet voldaan kan worden aan de leerplicht.

De onderwijsvakbonden uitten de bezorgdheid dat beroepskwalificerende trajecten buiten onderwijs jongeren zal aantrekken die schoolmoe zijn en snel naar de arbeidsmarkt willen doorstromen. Hierdoor zouden ze een stuk algemene vorming en competenties missen om op iets langere termijn ook nog sterk te staan op de arbeidsmarkt. Daarnaast is het toekennen van een vrijstelling binnen onderwijs voor het beroepskwalificerende luik van een opleiding niet vanzelfsprekend omdat een stuk van de algemene vorming ook verweven zit in het beroepsgerichte onderdeel van de opleiding. De onderwijsvakbonden vrezen om deze redenen net meer ongekwalificeerde uitstroom dan de beoogde verlaging van het aantal jongeren dat

ongekwalificeerd instroomt op de arbeidsmarkt. Verder maakten ze de bedenking dat het aanbod buiten onderwijs voor concurrentie zorgt en dat centra voor volwassenonderwijs bijgevolg riskeren om minder instroom te genereren. Ten slotte werd gevraagd naar standaardcriteria voor de kwaliteitsgarantie op organisatieniveau. Deze criteria zullen via uitvoeringsbesluit worden vastgelegd.

SYNTRA Vlaanderen en VDAB informeerden ook de betrokken verantwoordelijken bij de Syntra en VDAB.

3. Adviezen van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR)

Op respectievelijk 22 en 28 juni maakten de SERV en de VLOR een advies op over voorliggend voorontwerp van decreet.

Hoewel de adviezen op een aantal punten verschillen, bevatten ze een gemeenschappelijke kern. Zowel de SERV als de VLOR zijn van mening dat de belangrijkste doelen van het decreet niet gerealiseerd worden, m.n. een geïntegreerd beleid dat de transparantie in en voor het Vlaamse opleidingslandschap verhoogt. Beide adviesorganen vragen één gelijk systeem van kwaliteitstoezicht voor op z'n minst alle publieke aanbieders van beroepskwalificerende trajecten. De SERV vindt het belangrijk dat ook de private aanbieders volgens datzelfde toezicht behandeld worden. Beide adviesorganen vrezen dat het voorliggende voorontwerp van decreet oneerlijke concurrentie tot gevolg zal hebben.

Als reactie op de adviezen benadrukken we in eerste instantie dat er verschillende maatregelen reeds van kracht zijn of ingevoerd zullen worden via het voorontwerp van decreet die aan de bezorgdheden van de adviesraden tegemoet komen. Eerst en vooral zijn de beleidsdomeinen onderwijs en werk beiden betrokken in de opmaak van de beroepskwalificaties onder coördinatie van AHOVOKS. Dit is de basis van het geïntegreerd beleid. Daarnaast legt het voorontwerp van decreet een aantal gezamenlijke principes vast die voldoende garanderen dat het kwaliteitstoezicht op beroepskwalificerende trajecten een gelijk civiel effect van de bewijzen van beroepskwalificatie ten aanzien van de arbeidsmarkt kan realiseren. Het kwaliteitskader met descriptoren, indicatoren en beoordelingsschalen wordt door beide beleidsdomeinen samen ontwikkeld. Ook de opleidingsverstrekkers worden betrokken bij de opmaak van het kader. Elk kwaliteitstoezicht op beroepskwalificerende trajecten zal verlopen op basis van dit gemeenschappelijk kwaliteitskader. Verder is vastgelegd dat het toezicht telkens zal gebeuren door een neutraal en onafhankelijk toezichtsorgaan en dat elk traject minstens een keer om de zes jaar onderwerp moet zijn van toezicht. Tot slot leggen we minimale kwaliteitscriteria vast voor de kwaliteitsgarantie op organisatieniveau.

Deze gemeenschappelijke principes vormen de sokkel van een kwaliteitsvolle toezichtsprocedure. Daarbuiten krijgen beleidsdomeinen het vertrouwen en de ruimte om op basis van de vastgelegde principes een eigen systeem van kwaliteitstoezicht uit te bouwen binnen de beleidsdomeineigen context en tradities.

Omdat dit beleid een grote invloed heeft op het opleidingslandschap en de verhouding tussen opleidingsaanbieders wekt het bij beide adviesorganen veel vragen op. De implementatie vereist een basis van vertrouwen. Het beleidsdomein WSE zal het eerste beleidsdomein zijn dat, buiten onderwijs, opleidingen afstemt op beroepskwalificaties en een autonoom toezicht organiseert op deze beroepskwalificerende trajecten. Om dit transparant te laten verlopen en om de onderwijspartners inzicht te verschaffen in de autonome toezichtsprocedure zal het beleidsdomein WSE onderwijs betrekken in de verschillende fases van het toezicht gedurende de eerste drie jaar van het toezicht. In deze periode zal de onderwijsinspectie jaarlijks aan de Vlaamse Regering rapporteren over de organisatie van het kwaliteitstoezicht. Uiteraard rapporteert ook het

beleidsdomein WSE zelf aan de Vlaamse Regering. Hierover worden afspraken gemaakt tussen de betrokken beleidsdomeinen.

De onderwijsinspectie kan tijdens deze periode meegaan op toezicht ter plaatse. AHOVOKS zal gedurende diezelfde periode vertegenwoordigd zijn in de erkenningscommissie. In de beroepscommissie zal permanent een vertegenwoordiger van AHOVOKS zetelen. Verder zal het kwaliteitstoezicht ter plaatse van nieuwe beroepskwalificerende trajecten (trajecten die voor het eerst ingericht worden bij een aanbieder) plaatsvinden binnen een jaar nadat het beroepskwalificerend traject een eerste opleidingstermijn heeft doorlopen met het oog op een verderzetting van het beroepskwalificerend traject, na de erkenning op basis van een on desk toezicht. Na de periode van drie jaar worden de voorwaarden voor automatische vrijstelling van bewijzen van beroepskwalificatie bekeken.

De aanpassingen en de meer detailvoorstellen van de adviesorganen worden vermeld bij de respectievelijke artikelen om de leesbaarheid te bevorderen.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

De bepalingen uit het voorliggend voorontwerp van decreet hebben op zich **geen weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap**.

Het voorontwerp van decreet regelt volgens welke voorwaarden aanbieders erkende beroepskwalificerende trajecten kunnen organiseren en daarvoor bewijzen van beroepskwalificatie, van deelkwalificatie en van competenties mogen uitreiken.

Een beroepskwalificerend traject moet onderwerp zijn van een kwaliteitstoezicht. Dat kwaliteitstoezicht gebeurt door een neutraal en onafhankelijk toezichtsorgaan en op basis van het gemeenschappelijk kwaliteitskader.

Het voorontwerp wordt bijgevolg opgevat als een kaderdecreet waarin de basisprincipes van het gemeenschappelijk kwaliteitskader en het kwaliteitstoezicht worden verankerd. De verankering van deze basisprincipes heeft op zich geen consequenties voor de begroting.

Een aantal bepalingen die in het voorontwerp van de decreet verder worden gedelegeerd naar de Vlaamse Regering zullen mogelijks wel een weerslag hebben op de begroting. Het gaat om volgende bepalingen:

1. Van de aanbieders van beroepskwalificerende trajecten wordt verwacht dat zij bij hun erkenningsaanvraag kunnen aantonen dat zij kwaliteitsvolle, gezonde organisaties zijn. De kwaliteitsvereisten op organisatieniveau worden verder vastgelegd via een besluit van de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering zal voor elk beleidsdomein de erkenningsprocedure kunnen bepalen.
2. De Vlaamse Regering zal ook bepalen volgens welke procedure het kwaliteitstoezicht op beroepskwalificerende trajecten gebeurt voor de organisaties die onder een bepaald beleidsdomein ressorteren. Het kwaliteitstoezicht gebeurt uiteraard wel volgens de principes van het decreet en zal moeten nagaan of het beroepskwalificerend traject de lerenden effectief in staat stelt om de competenties van de beoogde beroepskwalificatie(s) op een kwaliteitsvolle manier te verwerven, maar de organisatie ervan kan verschillen per beleidsdomein.

De weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap is afhankelijk van de keuzes die worden gemaakt voor de betrokken beleidsdomeinen bij de uitwerking van voormelde procedures. Een gedetailleerde berekening ervan zal daarom pas kunnen opgenomen worden in de nota's) aan de Inspectie van Financiën en de nota's) aan de Vlaamse Regering bij de besluit(en) van de Vlaamse Regering ter uitvoering van het voorliggend voorontwerp van decreet.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 2 mei 2018.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 30 mei 2018.

5. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Het voorliggend voorontwerp van decreet kan een weerslag hebben op de lokale besturen in de mate waarin zij wensen op te treden als aanbieder van beroepskwalificerende trajecten en daarvoor bewijzen van beroepskwalificatie, van deelkwalificatie en van competenties willen uitreiken.

Het voorontwerp van decreet heeft evenwel geen rechtstreekse weerslag op de financiën van de lokale besturen noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld en de ontvangsten.

6. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het voorontwerp van decreet heeft op zich **geen weerslag op het personeelsbestand en op de personeelsbudgetten**, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

Een aantal bepalingen die in het voorontwerp van de decreet verder worden gedelegeerd naar de Vlaamse Regering zullen mogelijks wel een weerslag hebben op het personeelsbestand en op de personeelsbudgetten. Het gaat om volgende bepalingen:

1. De organisatie en de uitvoering van de erkenningsprocedure (mogelijk verschillend per beleidsdomein).
2. De organisatie en de uitvoering van het kwaliteitstoezicht op beroepskwalificerende trajecten (mogelijk verschillend per beleidsdomein).

De weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten is afhankelijk van de keuzes die worden gemaakt voor de betrokken beleidsdomeinen bij de uitwerking van voormelde procedures. Indien nodig, zal bij de ontwerp(en) van besluit(en) van de Vlaamse Regering ter uitvoering van het voorliggend voorontwerp van decreet het akkoord van de minister, bevoegd voor de bestuurszaken, gevraagd worden.

7. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Het bijgaande voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2018/164 van 24 april 2018.

Het voorontwerp valt binnen het toepassingsgebied van de reguleringssimpactanalyse (RIA) en de jeugd- en kindereffectenrapportage (JoKER). Hieronder is de samenvatting van de RIA (inclusief JoKER) opgenomen:

Het voorliggend voorontwerp van decreet voorziet de basisprincipes voor het kwaliteitstoezicht op basis van een gemeenschappelijk ontwikkeld kwaliteitskader als voorwaarde om erkende beroepskwalificerende trajecten te mogen organiseren en erkende bewijzen van beroepskwalificatie, deelkwalificatie en competenties uit te reiken voor die trajecten. Het kwaliteitstoezicht gaat na of personen die een beroepskwalificerend traject succesvol doorlopen hebben effectief de competenties uit de beroepskwalificatie verworven hebben. Een beroepskwalificatie wordt opgemaakt door de vertegenwoordigers van de arbeidsmarkt en beschrijft de competenties die iemand nodig heeft om een beroep uit te oefenen. Een bewijs van beroepskwalificatie kan via verschillende leerwegen behaald worden: via onderwijs, opleiding of een traject voor de erkenning van verworven competenties (EVC-traject). Door hier een kwaliteitstoezicht aan te koppelen bieden we de garantie aan de samenleving (burgers, werkgevers,

aanbieders) dat wat lerenden, werknemers en werkzoekenden qua competenties hebben verworven aansluit bij wat de arbeidsmarkt vraagt. Hiermee realiseren we hogere kansen op de arbeidsmarkt voor lerenden, werknemers en werkzoekenden en een verhoogde deelname aan levenslang leren. Zowel de ministers van Onderwijs en Vorming als de minister van Werk engageren zich in respectievelijk de beleidsbrief Onderwijs 2017-2018 en de beleidsbrief Werk 2017-2018 om het gemeenschappelijk kwaliteitskader en het daaraan verbonden kwaliteitstoezicht verder uit te werken en om dit om te zetten in regelgeving.

De beoogde doelstellingen kunnen op meerdere manieren worden gerealiseerd. De huidige situatie (nuloptie) wensen we niet te behouden. Er is daarom de afweging gemaakt tussen twee andere opties. Beide opties voorzien in een kwaliteitstoezicht op beroepskwalificerende trajecten. Optie twee ontwikkelt een gemeenschappelijk kwaliteitskader, maar respecteert de beleidsdomeineigen context voor de verdere uitwerking van het kwaliteitstoezicht. Optie drie zou een gezamenlijk systeem van kwaliteitstoezicht vastleggen, uitgevoerd door een gezamenlijk team van toezichthouders. We kiezen voor optie twee: het vastleggen van de basisprincipes voor het kwaliteitstoezicht op beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader dat de specifieke beleidscontext van elk beleidsdomein respecteert. We werken hiermee aan de realisatie van de beleidsdoelstellingen die tegelijk slechts een minimum aan administratieve werklust veroorzaakt. De beroepskwalificerende trajecten binnen onderwijs vallen niet binnen het toepassingsgebied van dit voorontwerp van decreet. Het kwaliteitstoezicht op beroepskwalificerende trajecten binnen onderwijs gebeurt op basis van bestaande regelgeving.

De verwachte effecten van het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten zijn dezelfde voor alle betrokken lerenden/EVC-kandidaten. (Niet-leerplichtige) jongeren vormen hier een belangrijk deel van. Op zich wijzigt het systeem nergens de bestaande regelgeving die kinderen en/of jongeren als doelgroep heeft. Wel wil dit systeem ervoor zorgen dat trajecten die voorbereiden op de arbeidsmarkt, dat op adequate wijze doen. Voor jongeren (en hun ouders) wil dat zeggen dat zij er, eens deze regelgeving operationeel is, van uit kunnen gaan dat wanneer zij een beroepskwalificerend traject volgen, dit aangepast is aan de vragen en noden van de arbeidsmarkt.

8. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet betreffende het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader en aan de bijhorende memorie van toelichting;
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor het onderwijs, en de Vlaamse minister, bevoegd voor werk, te gelasten over het voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De viceminister-president,
De Vlaamse Minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS.

De Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport,

Philippe MUYTERS.

Bijlagen:

- het principieel goed te keuren voorontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting;
- advies van de VLOR van 28 juni 2018;
- advies van de SERV van 22 juni 2018;
- advies van de raad van bestuur Syntra Vlaanderen van 2 juli 2018;
- protocol nr. 115 van 4 december 2018 van de onderhandelingen met de sociale partners in de onderwijssector.